

Ártéri erdők ölelésében Gemencen

A Szombathelyi Erdészeti Zrt. és az OEE Szombathelyi Helyi Csoportja 2016. augusztus 24–25-én, kétnapos tapasztalatcserén vett részt a Gemenc Zrt. és az OEE Bajai Helyi Csoport meghívására.

Épp hogy csak pirkadt, mikor közel 40 fős csapatunk már úton volt a gemenci erdők felé. A Gemenc kapujában, Pörbölön vártak vendéglátóink. Az itt található Ökoturisztikai Központban *Csonka Tibor* vezérigazgató köszöntött minket, és pár szóban bemutatta a cég tevékenységét.

Keller József, a Bajai Helyi Csoport elnöke és *Kaitz Zoltán* HCs titkár köszöntő szavai után ismertették az elkövetkezendő két nap programtervezetét. Végezetül pedig *Bakó Csaba*, a Szombathelyi Helyi Csoport elnöke elevenítette fel a 2002-es bajai Vándorgyűlés és a Szombathelyi Helyi Csoport legutóbbi ott-tartózkodásának emlékeit.

A szállás elfoglalása után *Kaitz Zoltán* vezetésével útnak indultunk Karapan-

csára. Útközben számos érdekességet tudhattunk meg a gemenci hullámtérről, a személyi és vasúti forgalom fokozott nehézségeiről nagyvíz esetén, valamint a vad tekintetében. Emellett pedig a Bártaszéki Erdészet szőlészeti tevékenységének egyik remekével, az ún. Gemenci rettenettel is volt szerencsénk közelebbről megismerkedni. Baját elérve a Duna hídfőjénél a rakparton láthattuk a Rakodó, Fafeldolgozó és Vasúti Erdészet üzemi kikötőjét. Iparvágány, bakdaruk és uszályok jelzik hajózási tevékenységük kiemelkedő szerepét.

A karapancsai Nagykastélynál fogadott minket *Dudás Pál*, a Pandúri Erdészet vezetője. Köszöntőjét és az erdészet bemutatását követően *Mézes Ger-gely* fahasználati műszaki vezető kísére-

tében első körben a Kiskastélyt tekintettük meg. A műemlék jellegű épületben az erdészeti és vadászattörténeti állandó kiállítás mellett megismerkedhettünk még a bellyei uradalom múltjával, továbbá a térség talajviszonyaival, növény- és állatvilágával, néprajzával. Az emeleten lévő gímszarvastrófeák között megcsodálhattuk a száalkai, kazuki és karapancsai világrekorder trófeákat is.

A folytatásban *Badari Tibor* erdőművelési műszaki vezető invitált minket egy hangulatos ártéri fogatozásra. A szakmai vezetés során közeli bontóvágásokat, fekete dió és magyar kőris állományokat szemrevételeztünk. Szó esett még a kőris hajtáspusztulásról, hogy bár üde termőhelyeken, tetemes mértékben még nem jelentkezett, de elegyetlen kőrisállományokat már nem ültetnek.

A természetvédelmi korlátozások kérdéskörét is érintettük, sajnálatos módon okoz némi nehézséget a területen található védett és fokozottan védett madarak nagyszámú jelenléte, továbbá a permetezés korlátozása úgy a szünyog, mint a gyomkonkurencia ellen.

Visszaérkezve a Nagykastélyt néztük meg. Az északi homlokzat előtt álló karapancsai bika szobra méltó emléket állít az egykor világszínű trófeának és hirdeti a gemenci génállomány kiváló minőségét. II. Vilmos német császár kompániájával többször megszállt a Kiskastélyban, viszont idővel az épület, méreteiből fakadóan már nem bizonyult elengedőnek, így építették meg a Nagykastélyt teljes pompájában. A hallba lépve lenyűgöző látvány fogad, és a kastély szobáit járva is az időtlenség lengi be a tereket.

A Kis- és Nagykastély falain szintjellel ellátott márványtáblák őrzik az 1956. márciusi jegesár emlékét.

Az ebédet követően a Mohácsi Rév felé vettük utunkat. A Duna nem adta

könnyen magát, azonban némi „fennakadás” után, próbára téve sofőrjeink és kollégáink problémamegoldó készségét, sikerült autóbuszunkat is újra sík terepen tudni.

A Mohácsi Halászcsergő elött csatlakozott hozzánk a Bátaszéki Erdészeti nyugalmazott fahasználati műszaki vezetője, *Túróczy Ferenc*. Tősgyökeres mohácsiként szakszerű idegenvezetésével ismerkedhettünk meg a város nevezetességeivel.

A Kálvária-dombon megálltunk a Csataéri Emlékkápolnánál. A kálváriát a mohácsi csatában elesett katonák emlékére emelték. Nevezetessége az épületben látható két Dorfmeister festmény, mely az első és második mohácsi csatát ábrázolja. Itt idézte fel *Túróczy Ferenc* a csata történéseit és osztott meg velünk érdekességeket annak körülményeiről.

Kultúrtörténeti zárásként a Mohácsi Nemzeti Emlékhely felkeresésével folytatódott a délután.

Varga György, az emlékhely vezetője kalauzolt minket a helyszínen és páratlan, gondolatébresztő előadásával, történeteivel egy igazán felejthetetlen élménnyel ajándékozott meg minket, mely ajándékban úgy gondolom, egyszer mindenkinek részesülnie kellene.

A sírkert bejárásakor a lélekharangot megszólaltatva tisztelegtünk a hősök elött és koszorút helyeztünk el az itt elhunytak emlékére a Vas megyei erdészek nevében, melyet a Himnusz hangjai kísértek.

A nap végén, a Szekszárdi Szőlőhegyen, a Bátaszéki Erdészeti Gurovica pincéjénél láttak minket vendégül vacsorára házigazdáink. *Sípos Sándor*, a Gemenc Zrt. erdőgazdálkodási és műszaki igazgatója köszöntött minket. A folytatásban *Janács Gergely* erdészeti vezető tartott széles körű tájékoztatást erdészetükről, valamint borászati tevékenységükről, melyet saját 1 hektáros területükön folytatnak. *Szabó Szilárd* kerületvezető erdész pedig a Szekszárdi Borvidék ízvilá-

gába kalauzolt el minket egy borkóstoló keretén belül. A vacsorához *Ékes László* szekszárdi író szolgáltatta a zenét, akihez aztán *Pandúr Tibor* kollégánk is csatlakozott.

Másnap reggel az Erdei Iskolában elfogyasztott bőséges reggelit követően *Fodermayer Vilmos*, a Szekszárdi Erdészeti vezetője és *Túri István* erdőművelési műszaki vezető kíséretében a *Gemenc kincsei* c. kiállítást tekintettük meg. Az ízlésesen berendezett termék mint valódi kincses ládikák őrzik Gemenc páratlan értékeit, emlékeit, ezeryi arcát.

A Gemenc Zrt. által működtetett Gemenci Erdei Vasút hazánk egyetlen ártéri erdészeti kisvasuta. Pörbolyről indulva 30 kilométer hosszan halad a Duna vonalával párhuzamosan. A folytatásban így fémkeréken vágunk neki az ártéri rengetegnek. Utunk során *Fodermayer Vilmos* és *Túri István* ismertették a Szekszárdi Erdészeti fakitermelési, erdőművelési és vadgazdálkodási mutatóit. Szó esett még a felújítási és ápolási munkák nehézségeiről, valamint az ártéren történő közelítési és kitermelési munkák fortélyairól. Leszállva a kisvasútról gyalogosan folytattuk utunkat Lassi megállóhelyig. Itt egy aprócska tisztáson áll az 1948-ban épült Lassi menti halászlak, mely az oldalfalán látható mércével szintén az egykori hatalmas áradások emlékét őrzi. A hajdani erdészházban Halászlak Múzeumot rendeztek be, melyet némi frissítőt követően alaposan szemügyre is vettünk. Egy harmadik épületben pedig az árvizeket bemutató kiállítás található, hajómalom-modell, terepasztal és különleges fotók kíséretében. *Fodermayer Vilmos* itt megosztotta velünk az árvizekkel kapcsolatos saját tapasztalatait is, melynek köszönhetően még jobban átérze-

hettük azokat a nehézségeket, melyekkel ottani kollégáink ár esetén nap mint nap megküzdenek.

Gyalogtúránkat a Gemenc Zrt. első tanösvényén, a Molnárka tanösvényen folytattuk, ahol szlavón tölgy és fekete dió állományok között értünk el a Malomtelelőhöz. Nevét a hely onnan kapta, hogy a Dunán őrlo hajómalomokat télen lóval ide húzták be a jég elől. A helyen jelenleg madármegfigyelő torony magasodik, ahonnan szép kilátás nyílik a Duna egykori holtág-maradványára.

Rövid sétával aztán kiértünk a töltésre, ahonnan vendéglátóink gépjárművekkel szállítottak minket utolsó helyszínünkre, Keselyűsre, a Szekszárdi Erdészeti Központjához.

A nagy vadászház lenyűgöző trófeakülönlegességeinek megtekintése után *Lőrincz Sándor* fővadász hamisítatlan bajai halászléval koronázta meg kétnapos gemenci tartózkodásunkat.

Zárásként *Bakó Csaba* elnök megköszönte gemenci kollégáinknak, hogy szeretettel vártak és, hogy ez alatt a két nap alatt minket legalább egy hétnyi élményben részesítettek.

Keller József HCS elnök is megköszönte a kiváló szervezést *Kaitz Zoltán* Bajai HCs titkárnak, továbbá a Szombathelyi Helyi Csoport látogatásának emlékeként átadott a csoportnak egy gemenci fafaragást, amelyet valamennyi jelenlévő aláírt. Reményét fejezte ki, hogy sikerült olyan szakmai és baráti élményeket nyújtani, melyek által a gemenci erdők még közelebb kerültek szívünkhez.

Búcsút vettünk hát gemenci kollégáinktól és a gemenci erdők varázslatos világától, de csak egy időre.

Szöveg: **Nagy-Khell Melinda**
Fényképek: **Markó András,**
Bakó Csaba

OEE Szombathelyi HCs